

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістр
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за освітньою програмою професійного спрямування
«Муніципальне підприємництво»
на тему: **«ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ
СУВОРІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ»**

Виконавець:

Студент 6 курсу ФЕУП

Польнюк Дмитро Олегович _____

Науковий керівник:

д.е.н., професор

Андрейченко Андрій Вадимович _____

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. В умовах обмежених фінансових ресурсів важливе значення для сталого розвитку громад України надається інвестиціям. Інвестиції виступають як альтернативне та взаємодоповнююче джерело фінансового забезпечення сталого розвитку територіальних громад країни. Особливу увагу приділяють питанням інвестиційної спроможності громад для забезпечення їхнього сталого розвитку, враховуючи значні відмінності у потребах ресурсів, їх доступності та ефективності використання.

Дослідженню науково-методологічних підходів, які можуть сприяти збалансованому та стійкому економічному розвитку громад, займалися такі вчені: А. Андрейченко, О. Бабій, В. Бобко, О. Василенко, А. Даниленко, Н. Дацій, Н. Захарченко, В. Карпов, О. Климахіна, Кириленко, В. Максимов, Б. Малиняк, К. Маркевич, С. Мацюра, Н. Шевченко, В. Федоренко, К. Фісун, К. Шара, С. Шосталь та багато інших.

В сучасних умовах стає важливим завданням підвищення інвестиційної привабливості територіальних громад Одеської області з метою сприяння їхньому сталому розвитку. Це актуально з різних поглядів. По-перше, інвестиції виступають ключовим стимулом для економічного зростання, яке сприяє розкриттю нових можливостей та створенню нових робочих місць. Залучення коштів також дозволяє ефективно вдосконалювати інфраструктуру та розвивати соціальні сфери, що підвищує якість життя громадян. По-друге, інвестиції сприяють інноваціям та розвитку новітніх технологій, що важливо для забезпечення конкурентоспроможності регіону. При цьому важливо враховувати специфіку кожної територіальної громади та спрямовувати інвестиції у різноманітні сфери, такі як туризм, освіта, медицина та інші, з метою комплексного розвитку.

Підвищення рівня інвестиційної привабливості також відкриває можливості для розширення співпраці з місцевим бізнесом та залучення додаткових ресурсів для розвитку галузей, що мають потенціал для стійкого росту. Цей процес варто спрямовувати на збалансований розвиток економіки, соціальної сфери та інфраструктури, забезпечуючи всебічний підхід до покращення життя громадян та створення умов для сталого розвитку регіону.

Актуальність зазначених вище питань та необхідність їх вирішення визначили вибір теми кваліфікаційної роботи, зумовили її мету та завдання.

Мета кваліфікаційної роботи: узагальнення та розвиток науково-теоретичних засад, розроблення й обґрунтування практичних рекомендацій щодо підвищення інвестиційної привабливості Суворовської селищної територіальної громади.

Завданнями кваліфікаційної роботи є:

надати характеристику та визначити критерії інвестиційної привабливості громади;

визначити теоретичні аспекти інституційної спроможності органів місцевого самоврядування щодо залучення інвестицій;

розглянути методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості громади;

здійснити аналіз складу, географічного розташування та природо-ресурсного потенціалу Суворовської селищної територіальної громади;

надати характеристику інвестиційних об'єктів Суворовської селищної територіальної громади;

проаналізувати стан інфраструктури для бізнесу, людського капіталу та соціальної інфраструктури як об'єктів залучення інвестицій;

обґрунтувати конкурентні переваги та обмеження перспективного розвитку громади (SWOT-аналіз);

надати пропозиції щодо перспектив розвитку та інвестиційної привабливості Суворовської селищної територіальної громади.

Об'єктом дослідження є процес обґрунтування забезпечення інвестиційної привабливості Суворовської селищної територіальної громади.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методологічних, методичних та практичних аспектів, на основі яких проводиться обґрунтування шляхів забезпечення інвестиційної привабливості Суворовської територіальної громади з наданням практичних рекомендацій щодо бачення розвитку громади.

Методи дослідження використовувалися для реалізації різних етапів дослідження. Діалектичний метод використовувався на етапі збору, систематизації та обробки інформації з метою глибшого розуміння внутрішніх зв'язків та взаємодій у досліджуваному об'єкті. Аналіз застосовувався для деталізації та розділення об'єкта дослідження на окремі важливі складові елементи, що дозволило ретельніше вивчити кожен аспект об'єкта. Метод порівняння використовувався для зіставлення даних у динаміці, що надає можливість визначити зміни та тенденції у розвитку об'єкта дослідження. Табличний, графічний та маркетинговий методи були застосовані для наочного представлення отриманих результатів.

Інформаційна база дослідження була ретельно підготовлена і включала різноманітні джерела. Зокрема, використовувалися матеріали від аналітичних компаній, які мали високий рівень експертизи у вивченні досліджуваної теми. Офіційні статистичні дані відігравали важливу роль у формуванні об'єктивного зображення стану речей. Законодавчі та нормативні документи були використані для глибокого розуміння правового контексту, що регулює досліджувану сферу. Наукова література та періодичні видання слугували джерелами теоретичних концепцій та актуальної наукової думки. Інтернет-джерела використовувалися для отримання актуальної та оперативної інформації, а також для перевірки фактів та доповнення зібраного матеріалу. Загальна використана інформаційна база допомогла забезпечити комплексний та обґрунтований підхід до дослідження.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (52 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 87 сторінок. Основний зміст викладено на 77 стор. Робота містить 10 таблиць, 4 рисунки.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами проведеного дослідження опубліковано тези у ІХ Міжнародній науково-практичній конференції (2023 р.): Андрейченко А. В., Польнюк Д. О. Чинники інвестиційної привабливості громад у післявоєнному відродженні України. *Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи*: матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 22-23 вересня 2023 р.). Одеса, 2023. С. 40-41.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретико-методологічні основи інвестиційної привабливості громади»* охарактеризовано критерії інвестиційної привабливості громади. Розглянуто інвестиційну спроможність органів місцевого самоврядування щодо залучення інвестицій. Досліджено методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості громади.

У другому розділі *«Аналіз інвестиційної привабливості Суворовської селищної територіальної громади»* надано характеристику складу, географічного розташування та природо-ресурсного потенціалу Суворовської селищної територіальної громади. Охарактеризовано інвестиційні об'єкти Суворовської селищної територіальної громади. Проведено аналіз інфраструктури для бізнесу, людського капіталу та соціальної інфраструктури як об'єктів залучення інвестицій.

У третьому розділі *«Шляхи підвищення інвестиційної привабливості Суворовської селищної територіальної громади»* запропоновано обґрунтування конкурентних переваг та обмежень перспективного розвитку громади (SWOT-аналіз) та запропоновано заходи щодо перспектив розвитку та інвестиційної привабливості Суворовської селищної територіальної громади.

ВИСНОВКИ

В представленій кваліфікаційній роботі зібрано теоретико-методологічні засади та практичні підходи до обґрунтування практичних рекомендацій щодо підвищення інвестиційної привабливості Суворовської селищної територіальної громади.

За результатом проведених досліджень було отримано наступні висновки.

1. В умовах обмежених фінансових можливостей громад України основний акцент у процесах забезпечення сталого розвитку здійснюється на сфері інвестицій. Інвестування визнається як альтернативний та взаємодоповнюючий джерело фінансування для забезпечення сталого розвитку територіальних громад у країні. У зв'язку з цим велику увагу приділяють питанням інвестиційної спроможності громад для забезпечення їхнього сталого розвитку, враховуючи значні розходження в потребах у ресурсах, їх доступності та ефективності використання для досягнення цієї мети. Інвестиційна привабливість громади представляє собою сукупність конкретних параметрів і характеристик, що властиві громаді, і які дозволяють їй залучати необхідний капітал на взаємовигідних умовах з інвесторами.

2. У визначенні "Інвестиційної привабливості громади" розглядається як комплекс жорстких і м'яких чинників, що визначають здатність громади привертати інвестиції як на внутрішньому, так і на міжнародному рівнях. Жорсткі чинники - це ті, "дія яких неможливо (або дуже важко) змінити в короткостроковій перспективі. Проте вони визначають потенціал території і є основою для прогнозів розвитку на середньо- та довгострокову перспективу для реалізації інвестиційних проектів". М'які чинники - це ті, "що можуть змінюватися протягом відносно короткого періоду і можуть створювати перешкоди для реалізації інвестиційних проектів. Основні фактори цієї групи впливають, головним чином, на сприйняття економічного середовища інвесторами".

3. Методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості громади відіграють ключову роль у визначенні потенціалу для залучення інвестицій та утворення сприятливого інвестиційного клімату. Значення цих підходів можна розглядати у контексті наступних аспектів: 1) надання можливості оцінити ризики та переваги інвестування в конкретну громаду, що дозволяє інвесторам ретельно зважити на фактори, що можуть вплинути на успішність їхніх інвестицій; 2) допомога громадам у розробці стратегій розвитку, спрямованих на поліпшення інвестиційного клімату, включаючи рекомендації щодо підвищення привабливості громади для інвесторів; 3) ідентифікація сильних та слабких сторін громади, пов'язаних з інвестиційною привабливістю, що створює можливості для розвитку стратегій, спрямованих на максимізацію переваг та мінімізацію недоліків; 4) розробка планів для покращення інфраструктури та інших ключових аспектів, які впливають на інвестиційну привабливість, для створення сприятливого середовища для бізнесу; 5) сприяння повертання інвестицій та укладанню партнерств через розробку конкретних пропозицій для інвесторів та надання переконливих аргументів щодо вигідності вибору громади для інвестування. Важливим аспектом є залучення місцевих громадських груп та стейкхолдерів у процес оцінки інвестиційної привабливості, що забезпечує більш широкий погляд на ситуацію та враховує різні інтереси. Загальне значення полягає в тому, що методичні підходи створюють системний підхід до оцінки інвестиційної привабливості громади, допомагаючи розробити комплексні стратегії, спрямовані на створення сприятливого середовища для інвестицій та розвитку.

4. Суворовська територіальна громада знаходиться в Ізмаїльському районі Одеської області на півдні України. Географічне розташування громади є досить вигідним, оскільки вона межує з Чорним морем та розташована на березі річки Дністер. Громада має площу, що складається з селища та прилеглих сіл і селищ. Вона розташована в мальовничому природному середовищі, оточена річками, лісами і полями. Це надає громаді природну привабливість і сприяє розвитку туристичного потенціалу. Суворовська територіальна громада займає важливе місце в регіоні і багатоцільово використовує свій потенціал. Вона багата на природні ресурси, такі як родючі ґрунти, морські рибні ресурси та водні ресурси річки Дністер. Громада також має розвинену інфраструктуру, яка включає школи, медичні заклади, спортивні комплекси, культурні центри та інші суспільні і комунальні об'єкти. Це створює комфортні умови для життя мешканців і сприяє розвитку громади в цілому.

5. Основними елементами, які роблять Суворовську селищну громаду привабливою для інвестицій, є об'єкти, ресурси та програми громади. Ці компоненти можуть не лише сприяти розширенню існуючих бізнесів, а й заохочувати інвесторів до створення нових підприємств. Саме взаємодія цих факторів створює сприятливі умови для внутрішніх та зовнішніх інвесторів. До них відносяться: інвестиційні об'єкти; природні ресурси; геолокація; інфраструктура для бізнесу; культурна спадщина; людський капітал та соціальна інфраструктура; локальний бізнес; інструменти сприяння бізнесу; стратегічні документи; імідж громади.

6. Наріжними інструментами сприяння бізнесу та приваблення інвесторів на локальному рівні виступають наступні: сприяння діалогу та комунікації; презентації перед інвесторами; пільгова оренда комунальних об'єктів; аудит та податкові питання; прискорення процесів; створення Ради підприємців як дорадчого органу при голові громади для залучення нових ідей та активної участі молоді; залучення фахівців для консультативної підтримки у написанні грантів та бізнес-проектів; інформування бізнесу про програми державної підтримки та допомоги.

7. SWOT-аналіз Суворовської територіальної громади визначив ключові аспекти, які стали підставою для розробки рекомендацій з підтримки сильних сторін та максимізації можливостей, одночасно зменшуючи вплив слабких сторін і управляючи виявленими загрозами. Основні напрямки рекомендацій включають: розвиток сильних сторін максимізація використання природних ресурсів та зосередження уваги на ефективному використанні земельних ресурсів та розвитку сільськогосподарського сектору. Розвиток альтернативної енергетики: використання потенціалу для впровадження сучасних технологій в області альтернативної енергетики, зокрема сонячних батарей та інших відновлюваних джерел енергії. Мінімізація впливу слабких сторін: оптимізація управління робочим потенціалом: Розробка стратегій для збільшення кількості офіційно працевлаштованих осіб та зменшення трудової міграції. Модернізація комунальних об'єктів: здійснення капітального ремонту та модернізації комунальних об'єктів для покращення інфраструктури. Управління виявленими загрозами: планування ефективної екологічної політики: Розробка стратегій для зменшення впливу екологічних проблем, таких як забруднення повітря та води. Створення резервних фондів: формування резервів для зменшення негативного впливу непередбачених факторів, таких як масовий виїзд молоді за кордон. Ці рекомендації мають на меті забезпечити баланс між позитивними та негативними аспектами, сприяючи сталому розвитку Суворовської територіальної громади та забезпечуючи оптимальне використання її потенціалу.

8. Проект індустріального АгроТехнопарку "БУДЖАК" є ініціативою Суворовської сільської громади і передбачає створення сучасного промислового центру для розвитку різноманітних галузей економіки. Основна мета проекту полягає в формуванні виробничої інфраструктури та створенні умов для сталого промислового розвитку громади, а також забезпечення новими робочими місцями.

АНОТАЦІЯ

Польнюк Д.О. «Забезпечення інвестиційної привабливості Суворовської територіальної громади»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістр зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за освітньою програмою «Муніципальне підприємництво». Одеський національний економічний університет. Одеса, 2023.

Кваліфікаційна робота складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження - процес обґрунтування забезпечення інвестиційної привабливості Суворовської селищної територіальної громади

У роботі розглядаються теоретико-методологічні основи інвестиційної привабливості громади. Охарактеризовано критерії інвестиційної привабливості громади. Розглянуто інвестиційну спроможність органів місцевого самоврядування щодо залучення інвестицій. Досліджено методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості громади.

Надано характеристику складу, географічного розташування та природо-ресурсного потенціалу Суворовської селищної територіальної громади. Охарактеризовано інвестиційні об'єкти Суворовської селищної територіальної громади. Проведено аналіз інфраструктури для бізнесу, людського капіталу та соціальної інфраструктури як об'єктів залучення інвестицій.

Обґрунтовано конкурентні переваги та обмеження перспективного розвитку громади (SWOT-аналіз) та запропоновано пропозиції щодо перспектив розвитку та інвестиційної привабливості Суворовської селищної територіальної громади.

Ключові слова: Суворовська громада, інвестиційна привабливість, перспективний розвиток.

ANNOTATION

Polniuk D.O. Ensuring the investment attractiveness of the Suvorivska territorial community

Thesis for Master degree in specialty 076 «Entrepreneurship, Trade and Exchange Activity» under the master's program «Municipal entrepreneurship». – Odesa National Economic University. – Odesa, 2023.

The thesis consists of three chapters. The object of the study is the process of substantiating the investment attractiveness of the Suvorov settlement territorial community

The paper examines the theoretical and methodological bases of the investment attractiveness of society. The criteria for the investment attractiveness of a company are characterized. The investment ability of local governments to attract investment is considered. Methodological approaches to assessing the investment attractiveness of a society have been studied.

The characteristics of the composition, geographical location and natural resource potential of the Suvorov village territorial community are given. The investment objects of the Suvorov settlement territorial community are characterized. An analysis of business infrastructure, human capital and social infrastructure as objects for attracting investment was carried out.

The competitive advantages and limitations of the long-term development of the community (SWOT analysis) are substantiated and proposals are made on the prospects for the development of the Suvorov territorial community.

Keywords: Suvorivska territorial community, investment attractiveness, promising development.